

Sygn. akt IV U 1296/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Koronowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Tomaszewska

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2013r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania T. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 18 marca 2013r. znak: (...)

o wypłatę emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 1296/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 marca 2013r. znak (...) pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. odmówił żadanego przez skarżącą T. Z. we wniosku z dnia 18 grudnia 2012r. wznowienia wypłaty emerytury za okres od dnia 1 października 2011r. do dnia 21 listopada 2012r. Wskazano, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. w sprawie K 2/2012 został ogłoszony w dniu 22 listopada 2012r., wobec tego dopiero od tego dnia utracił moc art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. Tym samym wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012r. okresu zawieszenia emerytur na podstawie art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r., Nr. 153 poz. 1227 ze zmianami, powoływanej dalej jako ustawa emerytalna).

Skarżąca domagała się w odwołaniu zmiany zaskarżonej decyzji przez zobowiązanie pozwanego do wypłaty świadczenia za okres zawieszenia, tj. od dnia 1 października 2011r. do dnia 21 listopada 2012r., gdyż nie zgadzała się z oceną, że wspomniany wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie ma zastosowania do okresu sprzed jego ogłoszenia. Zaznaczyła, że po osiągnięciu wymaganego wieku i stażu, przeszła na wcześniejszą emeryturę. Pozwany wydał decyzję o jej przyznaniu od marca 2009r. Następnie w marcu 2010r. skarżąca przeszła na emeryturę powszechną.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie wskazując, że niekonstytucyjność przedmiotowego przepisu nie ma wpływu na sytuację skarżącej, skoro emeryturę przyznano jej w 2007r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wbrew twierdzeniom odwołania, skarżąca uzyskała prawo do emerytury nie od marca 2009r., a decyzją z dnia 20 lipca 2007r. od dnia 1 lipca 2007r., wskutek wniosku z dnia 5 lipca 2007r. Wpłata emerytury podlegała natomiast zawieszeniu z uwagi na kontynuowanie przez skarżącą zatrudnienia, tj. na podstawie obowiązującego wówczas art. 103 ust. 2a z dnia 17 grudnia 1998r. ustawy emerytalnej.

(dowód: decyzja k.73-75 akt ZUS dot. wniosku z dnia 5 lipca 2007r.)

Decyzją z dnia 17 marca 2009r. wypłatę emerytury wznowiono od dnia 1 marca 2009r. wskutek wniosku skarżącej z dnia 12 marca 2009r., jako że przywołany wyżej art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej został uchylony z dniem 8 stycznia 2009r.

(dowód: decyzja k.108 akt ZUS dot. wniosku z dnia 5 lipca 2007r.)

Wskutek wniosku z dnia 22 kwietnia 2010r., decyzją z dnia 9 czerwca 2010r. przyznano skarżącej emeryturę w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, kontynuując wypłatę korzystniejszej emerytury, obliczonej poprzednio.

(dowód: decyzja k.27-29 akt ZUS dot. wniosku z dnia 22 kwietnia 2010r.)

Decyzją z dnia 16 września 2011r. pozwany na podstawie art. 103a ustawy emerytalnej i ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726) wstrzymał z urzędu skarżącą wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011r., z uwagi na kontynuowanie przez nią zatrudnienia.

(bezsporne, ponadto decyzja k.47 akt ZUS dot. wniosku z dnia 22 kwietnia 2010r.)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się nieuzasadnione.

Twierdzenia skarżącej dotyczące daty przyznania emerytury podlegały weryfikacji w oparciu o decyzje w aktach ubezpieczeniowych, co do których nie ma podstaw, aby odmówić im waloru wiarygodności. Porównanie treści odwołania i powołanych wyżej decyzji wskazuje, że podnosząc, iż prawo do emerytury uzyskała od marca 2009r., wnioskodawczyni utożsamia prawo do emerytury z prawem do jej wypłaty, podczas gdy w rzeczywistości uzyskała wówczas prawo do wypłaty emerytury, samo zaś prawo do emerytury – w lipcu 2007r. Skoro skarżąca nabyła prawo do emerytury przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, późniejsze osiągnięcie tegoż wieku i związana z nim decyzja z dnia 9 czerwca 2010r., nie mogły mieć wpływu na ustalenie daty powstania raz nabytego prawa, co należy wywodzić z art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Spór sprowadzał się wobec tego do oceny prawnej, czy zachodziła podstawa wznowienia postępowania administracyjnego, zakończonego wydaniem decyzji z dnia 16 września 2011r. o wstrzymaniu wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011r.

Z art. 145a§1 kpa wynika, że można żądać wznowienia postępowania administracyjnego w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego została wydana decyzja. Wskazuje to, że podstawą wznowienia postępowania może być tylko takie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, które dotyczy aktu normatywnego (przepisu prawa), stanowiącego podstawę decyzji (tu: decyzji pozwanego z dnia 16 września 2011r.), zatem konieczne jest ustalenie, że Trybunał Konstytucyjny zakwestionował przepis, który był podstawą wydania tejże decyzji. Ustalenie pozytywne musiałoby skutkować zmianą zaskarżonej decyzji z dnia 18 marca 2013r., odmawiającej wznowienia postępowania i ewentualnie – tj. stosownie do oceny, czy wyrok Trybunału Konstytucyjnego ma skutek wsteczny – przyznaniem prawa do wypłaty zaległego świadczenia, z kolei ustalenie negatywne – oddaleniem odwołania.

Wyrokiem, na który powołuje się wnioskodawczyni, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Z treści przywołanego wyroku wynika, że zakwestionowanie wskazanych w nim przepisów prawa ma charakter ograniczony tylko do określonej kategorii osób, co oznacza, że stwierdzenie ich niekonstytucyjności ma charakter częściowy.

Analiza okoliczności faktycznych, opisanych w części wstępnej uzasadnienia, prowadzi do wniosku, iż wnioskodawczyni, która prawo do emerytury nabyła w 2007r., nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. Jak wynika z treści orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, wprowadzenie niekonstytucyjność wskazanych przepisów stwierdzona została w zakresie, w jakim znajdują one zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, a ubezpieczona prawo do emerytury nabyła przed tą datą, jednak jednocześnie w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej. Przypomnieć należy, że przepis ten, obowiązujący do dnia 7 stycznia 2009r., stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Wskazana wyżej treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego została potwierdzona w jego pisemnym uzasadnieniu dotyczącym skutków wyroku, gdzie w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdza się, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do wąskiej grupy około 60.000 osób, które nabyły to prawo (a więc prawo do emerytury, a nie prawo do jej wypłaty) w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r., czyli po uchyleniu powołanego wyżej art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, a przed wejściem w życie art. 103a tej samej ustawy, dodanego ustawą z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Gdyby przedmiotem badania Trybunału Konstytucyjnego była zgodność z Konstytucją przywoływanych przepisów również w stosunku do osób, które prawo do emerytury uzyskały do dnia 7 stycznia 2009r., nie byłoby potrzeby określania przez Trybunał w sentencji wyroku z dnia 13 listopada 2012r. zakresu, w którym przepisy te okazały się być niekonstytucyjne, skoro oceniany jako podstawowy art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych, dotyczył przecież wszystkich emerytur przyznanych do końca 2010r. Tożsame poglądy wyrażane są w szeregu orzeczeń sądów apelacyjnych, np. w wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 lutego 2013r. w sprawie III AUa 1159/12 czy w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 stycznia 2013r. w sprawie III AUa 685/12.

Reasumując powyższe rozważania, Sąd uznał, że niekonstytucyjność przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. w sprawie K 2/12 nie ma wpływu na treść decyzji z dnia 16 września 2011r. o wstrzymaniu wypłaty emerytury, słusznie więc w zaskarżonej w niniejszym postępowaniu decyzji z dnia 18 marca 2013r. pozwany odmówił uchylecia tejże wcześniejszej decyzji i wypłaty emerytury za okres od dnia 1 października 2011r. do dnia 21 listopada 2012r. Trzeba tu też zaznaczyć, że skoro przywołany wyrok Trybunału Konstytucyjnego w ogóle nie dotyczył sytuacji skarżącej, nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy dywagacje dotyczące daty powstania skutków tego wyroku. Konsekwencją musiało być oddalenie odwołania na podstawie art. 477⁽⁽¹⁴⁾⁾ §1 kpc, gdyż zaskarżona decyzja – mimo częściowo błędnego uzasadnienia – odpowiada prawu.